

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Základní přehled činnosti ÚMPOD

Výklad pro kurs MVV1968K na Právnické fakultě Masarykovy univerzity

---

JUDr. Ing. Zdeněk Kapitán, Ph.D.

---

www.umpod.cz

Agendy – opakování z úvodního bloku

- právní pomoc při **přeshraničním vymáhání výživného** (cca 1 000 nových ročně, cca 4 200 živých věcí)
- **mezinárodní únosy dětí** (cca 50 ročně)
- **zajištění práva styku** (cca 20 ročně)
- zprostředkování **mezinárodních adopcí** (cca 20 zprostředkování ročně)
- jiná **právní pomoc**, včetně **opatrovnictví** dětí v případech řízení, které se týkají péče o ně, výživy a souvisejících otázek (cca nových 400 ročně, cca 2 200 živých věcí)

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Statistika spisové agendy

---

vizte samostatné soubory...

Personální obsazení

- 44 normovaných míst
- odborný tým (25)
  - ředitel (1)
  - zástupkyně (1)
  - oddělení psychologů (5)
  - oddělení právní pomoci (14)
  - oddělení mezinárodního osvojení (4)
- administrativní tým (19) z toho tým (evropských) projektů (6)

Jak pracujeme?

- snažíme se být srozumitelní a nasloucháme svým klientům
- zapojujeme psychology, abychom řešili skutečnou podstatu problému
- podporujeme smírné řešení případů s využitím mediačních a facilitativních technik
- spolupracujeme s dalšími subjekty pomáhajících profesí, abychom zajistili síťování služeb podpory

Trendy

- reflexe vývojové tendence podporované Evropskou komisí
- podpora multidisciplinární spolupráce (Cochemský model)
– projekt OPLZZ do 2015
- podpora participace dětí – projekt OPZ od 2016
- participace jako podmínka spolupráce či pomoci, ne jako otázka k diskuzi
- důvody zapojování dítěte:
  - procesní ekonomie
  - trvanlivější řešení
  - podpora harmonického vývoje

Co nás trápí?

- některé státy jen velmi neochotně spolupracují (veřejnosti těžko vysvětlitelný aspekt)
- případy přicházejí tak pozdě, že už s nimi nelze efektivně nic udělat (zákopová válka a sběr mrtvol)
- bojujeme s mýty – hlavním mýtem je, že stát je povinen se postarat vždy a za všech okolností o své občany; platným kritériem poskytování právní ochrany přitom je, že pomoc poskytuje stát obvyklého bydliště

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Statistiky osvojení

---

vizte samostatné soubory...

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Aktuální otázky

Problém tzv. odebírání dětí v cizině

- z rodin v cizině (GB, NOR, IRE) jsou odebírány v systému tamější sociálně-právní ochrany dětí z rodin českých občanů dětí
- kompetence ...
- strategie
  1. včas oznámit odebrání (jeho záměr) podle Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích
  2. pokud dojde k odebrání:
    - a) pracovat s biologickou rodinou,
    - b) vrátit dítě do rodiny, nebo širší rodiny,
    - c) umístit dítě do ČR postupem podle čl. 56 nařízení Brusel IIa,
    - d) přenést mezinárodní příslušnost na české soudy podle čl. 15 nařízení Brusel IIa (příp. dle čl. 8 haagské úmluvy 1996)

Statistika vztahující se k odebírání

---

vizte samostatné soubory...

Statistika osvojení z ciziny

Stát	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Albánie							1
Arménie	1						
Bělorusko			1		1		
Čína	1						
Chile	1						
Indonésie		1					
JAR	1						
Kanada	1	1					
Kongo	9	3	3		1	3	2
Moldavsko	2						
Německo		2			1		
Portugalsko		1					
Rakousko			1				
Rusko	1	2					
Rumunsko			1	1			
Slovensko	2	4	1	1			
Španělsko		1					
Thajsko	1						
Uganda		1					
Ukrajina	4		2				
USA							2
Vietnam	4						
celkem	28	16	9	2	3	3	5

Nehaagská osvojení z ciziny

- statistiky zvláštní matriky ...
- pokud se nejedná o haagské adopce, respektive adopce probíhající podle mezinárodních smluv, hrozí nebezpečí odepření uznání cizozemských rozhodnutí o osvojení s ohledem na hmotněprávní test českého práva (§ 63 odst. 1 ZMPS)
- zejména k dosažení konsenzuálnější komunikace by bylo vhodné stanovit jasná pravidla podmínek adopcí z ciziny – například novelizací zákona o SPOD; vhodný se jeví tzv. italský model (předběžná kontrola schválení)

Osvojení a páry osob stejného pohlaví

- uznání cizozemských rozhodnutí o společném osvojení osobami stejného pohlaví ...
- stanovisko Nejvyššího soudu: uznání takového rozhodnutí (veřejné listiny) je v rozporu s veřejným pořádkem České republiky
- Evropská úmluva o osvojení ve spojení se současnou platnou právní úpravou společné osvojení osobami stejného pohlaví nepřipouští
- změnu připouští revize Evropské úmluvy o osvojení (dosud nevstoupila v platnost)

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Hezký den.
